Borgermøde i Auning med Norddjurs Kommune den 22. juni 2010 kl. 17-19 i Kulturperronen

Gennemgang af Energinet.dks projekt som ved borgermødet i Grenaa.
Mødeleder: Helen Rosager, kultur- og udviklingschef i Norddjurs Kommune

- I Auning fremviste en lodsejer ansøgningen til 2 x 170 kV kablerne og transformerstationen i Åstup(Grenaa) af 2. juli 1999, og det skrives tydeligt i ansøgningen, at den er en politisk aftale. Ansøgningen har derfor ingen beregninger af behovet for eltilførsel til Djursland eller af Djurslands forsyningssikkerhed. Ansøgningen fylder mindre end én A4 side. Helen Rosager, spurgte ind til dokumentets dato.
- En lodsejer nævnte, at betingelsen for at kunne gennemføre et projektet var, at behovet kunne dokumenteres med hensyntagen til det bestående net i området. (almenvellet og Grundlovens § 73)
- En lodsejer nævnte data for de kabler, der danner grundlaget for ilandføring af havmøllestrøm. Leverandør af kablerne er NKT, de blev nedgravet i år 2000, strækningen er ca. 28 km, 150 kV-kabelsystemet består af 2 stykker 170 kV kabler med et tværsnit på 800 mm², de har en effektoverførsel på 438 MW, NKTs kabelkatalog findes på nettet og derefter skal der kun en formel og viden om fasernes indbyrdes beliggenhed (trekantformation) til at beregne kablernes effekt. Formlen findes på hjemmesiden www.elijorden.dk Ejerne af kablerne er N1, og lodsejeren er enige med N1 om den benyttede formel.
- En lodsejer nævnte, at en effektoverførsel på 438 MW fuldt ud opfylder behovet for en 400 MW havmøllepark, og kablerne levner også plads til testmøller.
- Energinet.dk, Jens Christian Hygebjerg, forklarede, at folketingsbeslutningen om, at '*nettilslutningen ikke krævede egentlige netforstærkninger på land*' skulle forstås sådan, at det var netforstærkninger fra Trige i forbindelse med tilslutning til 400 kV-nettet!!! Jens Chr. Hygebjerg havde ingen kommentarer til, at folketingsbeslutningen også taler om at bruge den *allerede etablerede transformerstation i Åstrup* (Grenaa).
- Energinet.dk hævder, at deres projekt intet sted kommer nærmere end 45 meter på beboelser, men en lodsejer gjorde gældende, at vi også færdes uden for boligen.
- Energinet.dk oplyste, at 2 x 170 kV-kablerne (Grenaa - Mesballe) et enkelt sted lå kun 15 meter fra en bolig og det gik ikke! En lodsejer foreslog, at Energinet.dk eksproprierede denne bolig. Det mente Energinet.dk var en drastisk foranstaltning.
- Energinet.dk forklarede meget om forsyningssikkerhed og magnetfelter, men det stillede ikke lodsejerne tilfreds. En lodsejer læste højt fra advokat Helle Carlsens VVM-indsigelse, som anfører at *"Det er ubestridt, at sådanne anlæg til fremføring af højspændings udgør en sundhedsrisiko, idet der ved påvirkninger fra sådanne kan påvises en statistisk overforekomst af en særlig art af leukæmi hos børn. Desuden har andre lande, bl.a. Norge, indført grænser for den påvirkning fra elektromagnetiske felter, som mennesker må udsættes for (0,4 mikrotesla)."* Danmark har ingen grænseværdier.
- En lodsejer mente, at grænseværdien skulle være nul. Han havde selv 4 børn og havde det skidt med at fortælle børnene, at de ikke kunne gå ude og lege pga. det væmmelige kabel. Energinet.dk oplyste, at vekselstrømsanlæg skulle holdes væk fra børnehaver, men lodsejeren mente, at de samme skrappe krav ligeledes skulle gælde hjemmet, fordi børnene opholdt sig meget mere hjemme end i børnehaven.
- En lodsejer mente, at der ikke måtte være tvivl om sundhedsfaren ved vekselstrømskabler, så man kunne ligeså godt bruge jævnstrøm og her nyttede det ikke noget, at Energinet.dk ville fortælle, at vores helbred var mindre værd end et evt. dyrere projekt. Man kan ikke sætte kroner og øre på helbredet.
- En lodsejer talte varmt for jævnstrøm, for her er ingen risici. Energinet.dk forklarede, at man brugte jævnstrøm når to forskellige vekselstrømssystemer skulle sammenkobles og i

strækninger på flere hundrede kilometer. En lodsejer tilføjede, at den netop idriftsatte tyske hav-vindmøllepark Borkum2 (beliggende syd for Sild) var tilsluttet med jævnstrøm.

- En borger nævnte, at når strømmen alligevel sendes til Sjælland, så kunne man ligeså godt gøre det med det samme som jævnstrøm. Det forslag kom også frem på borgermødet i Kattegatcentret for et år siden. Energinet.dk forklarede, at man havde andre måder at gøre det på.
- Energinet.dk oplyste, at erstatningen beløb sig til 25,09 kr. pr. løbende meter kabel, et engangsbeløb på 3992 kr. og en servitut-erstatning på godt 2 kr. pr. m². Lodsejerne havde kun hovedrysten til overs for den erstatning.
- En lodsejer mente, at gården blev usælgelig med et servitut på 7 meter til sådan et kabel, da en køber først ville interesse sig for et servitut inden et køb kunne komme på tale.
- En lodsejer ville drøfte sagen med Landboforeningen.
- Energinet.dk oplyste, at hele ilandføringen med en ny transformer i Grenaa, nyt kabel og ombygning af station Trige beløb sig til **1,3 mia. kr.**
- Energinet.dk oplyste, at projektet er uden ansøgning og godkendelse.
- Energinet.dk viste i sin præsentation af deres projekt, at kablet i landskabet blev markeret med en rød pæl, så man let kunne finde kablet, men ellers var alle spor slettet efter kablet!!!!
- En lodsejer ville høre noget om brøndene, som skulle etableres for hver syvende kilometer. Disse brønde rager over terræn op til ½ meter og har en diameter på 0,6 meter. Ifølge miljørapporten er formålet med brøndene at kunne teste kablerne i driftsfasen. Lodsejeren ville vide, om sådanne brønde også fandtes i forbindelse med 2 x 170 kV kablerne og svaret var **NEJ**. Spørgerunden blev lukket.

Borgermødet havde samlet godt 30 personer og møderammen på 2 timer kunne langt fra holde. Journalist Mogens Lyng fra Randers Amtsavis tog flittig notater under mødet.

Referentens konklusion: Lodsejerne blev klar over, at Energinet.dks projekt er væsentlig dyrere og helt forskelligt fra lovgrundlaget for folketingsbeslutningen for etablering af Anholt Havmøllepark.

Energinet.dks projekt har ingen ansøgning eller en godkendelse.

Der er noget fordækt over informationen om brøndene i miljørapporten. Energinet.dk har efterfølgende skriftligt oplyst, at der etableres **8 brønde** og ifølge miljørapporten etableres en 'brønd' for hver 7. kilometer på et landkabel på 58 km.
Jeg er orienteret om, at disse 'testbrønde' findes for hver tredje samlemuffe på Horns Rev 2 kablet. Hvorfor er det indkøbte søkabel på 235 kV og landkablet på 220 kV ifølge det oplyste?

Er det overhovedet lovligt at ekspropriere til et vekselstrøms-projekt, der strider mod folketingsbeslutningen og som har til formål at sende strømmen langt væk og som samtidig udgør en sundhedsrisiko for dyr og mennesker?

I forbindelse med etableringen af 170 kV landkablet fra havmølleparken Horns Rev 2 bedyrede Energinet.dk hårdnakket, at kablet ingen steder kom nærmere end 50 meter fra boliger. Sandheden er, at kablet i et tilfælde blev placeret kun 37 meter fra en 2 år gammel beboelse og det er ikke et enkeltstående tilfælde, hvor Energinet.dk ikke holder, hvad der loves i forbindelse med afstanden mellem bolig og kabel.
Hvad er værst: At have en bolig 15 meter fra et 170 kVs kabel (kablerne ligger tæt sammen i trekantformation) eller at have en bolig 45 meter fra et 220 kV kabel med kablerne liggende med 0,3 meters afstand (flad forlægning)?
Er det ikke et valg mellem pest og kolera?
Svaret er naturligvis, at ingen skal have en bolig så tæt på et transit-stærkstrømskabel.

Miljørapporten uden dato er total misvisende med grafen af målte magnetfelter som middelværdi over et år. Miljørapporten mangler en udregning for magnetfelterne for halv og hel udnyttelse af kablet og der skal være en grafisk tegning for 220 kV kablet med lederne liggende tæt sammen (trekantformation) og med lederne liggende med afstand (flad forlægning).
Magnetfelterne reduceres til ¼, når lederne ligger tæt sammen.
Energinet.dks omtale af forsigtighedsprincippet er tomme ord.
Vi kan ikke have tillid til Energinet.dks oplysninger om nærheden til beboelser med henvisning til klagerne fra Horns Rev 2 landkablet!!!

Forberedelserne med tilsidesættelsen af folketingsbeslutningen om at bruge de ubenyttede 2 x 170 kV transit-kabler (effektoverførsel på 438 MW) er foregået i fuldstændig lukkethed. Da forslaget blev præsenteret første gang den 19. november 2009 med udsendelsen af folderen **Hvad mener du?**, skete det med så kort varsel, at der blev mindst mulig grundlag for at gøre indsigelse. Hver gang der skulle være borgermøder, blev det materiale, der skulle diskuteres, i bedste fald udsendt dagen før, men reglen har været, at det IKKE har været tilgængeligt inden møderne. Miljørapporten, som blev annonceret færdig i december 2009 har været mindst 4 måneder forsinket, ligesom jeg har oplevet en total uvilje hos Energistyrelsen til at udlevere aktindsigt. Energistyrelsen har været så genstridig, at end ikke Ombudsmanden kunne gøre sin indflydelse gældende. Et foretræde for Folketingets Energipolitiske Udvalg måtte der til, inden aktindsigten i dokumenterne for ansøgningen og godkendelsen af 2 x 170 kV kablerne kunne komme de kabelramte borgere i hænde.

Norddjurs Kommunes interesse i sagen strækker sig til en forsikring fra Energinet.dk om, at der ikke bliver vrøvl med borgerne om et nyt kabeltracé til et nyt transmissionskabel af hidtil usete dimensioner i Danmark. Helen Rosager har aktivt modarbejdet reelle oplysninger om grundlaget for Anholt Havmøllepark: *At den ikke kræver egentlige netforstærkninger på land* (mail af 17. december 2009).

Energinet.dks projekt burde have en VVM-redegørelse, men i stedet blev der lavet en 'miljørapport' -uden dato-, som skulle belyse konsekvenserne for menneskerne, dyrelivet m.v. Det fremgår af miljørapporten, at alt, hvad der kan møde modstand, er udeladt eller bagatelliseret. Der er snydt med oplysningerne om overholdelse af forsigtighedsprincipperne. Direkte fejlagtige oplysninger er også en metode, der bruges for at få et projekt igennem med store konsekvenser for Djursland. Miljørapporten er på afgørende områder deprimerende læsning, og minder om den generelle forløjethed, som omgiver den offentlige sektor.

Efter mødet havde jeg en samtale med mødelederen Helen Rosager, Norddjurs Kommune.
Som konsekvens af Miljørapportens urigtige påstande om de bestående 2x 170 kV kabler, Energinet.dks manglende dokumentation for behovet for flere transitforbindelser, der gør projetet en lille 1 mia. dyrere end nødvendigt og en tilsidesættelse af borgernes berettigede krav om at kunne klage til en objektiv klageinstans, har jeg bedt advokat Helle Carlsen (H) om at tage alle nødvendige tiltag, herunder sagsanlæg mod Norddjurs Kommune/Energistyrelsen /Energinet.dk for at få omgjort Energinet.dks projekt.
Helen Rosager sagde, at det er for sent at ændre projektet.

Lodsejerne bør stå sammen: **Ikke én tomme jord** til Energinet.dks projekt.

Referent:
Sigrid Bluhme